

Pravda a čas / Čas a pravda

Mylná je myšlenka (a formulace), že „pravda je dcerou času“; ve skutečnosti je tomu právě naopak. Nebylo by času, kdyby neměl odkud „prýštit“ či „vytékat“, totiž z „Pravdy“ (a samozřejmě přísně odlišujeme jednotlivé – lidské! a tím relativní – „pravdy“ od Pravdy, která je předpokladem a zdrojem všech takových pravd. Souvislost je tu založena tím, že „pravda vysvobozuje“, a ke každému vysvobozování je zapotřebí času. Z toho vyplývá, že způsob, jak pravdy vysvobozuje, spočívá v tom, že má charakter časový, tj. že pravda vysvobozuje v čase (a tedy nikoli mimo čas, jak to někteří kdysi a jiní dokonce dodnes vykládají). Ten základní „typ“ času je nepochybně předpokladem a základem všech („obou“? – otázku případných „dalších“ typů můžeme v této souvislosti nechat stranou) „typů“ dalších, tj. přisvojeného, „vnitřního“ času pravých událostí, ale také onoho času „obecného“, v němž se přes sebe „překládají“, navzájem se prostupují a dokonce „srůstají“ časová „pole“ jednotlivých pravých událostí na daném místě a v dané „chvíli“ (to je ovšem právě velký problém, který musí být ještě důkladně analyzován).

(Písek, 071127-1.)